

Editorial

**O Tema:
Dez anos de
plurilingüismo?**

Entrou na casa un tempo novo

Ao abeiro do Decreto 79/2010

María Dolores Candedo Gunturiz
(Coordinadora do monográfico)

Dez anos de decreto de plurilingüismo. Os desafíos da lingua

Víctor F. Freixanes
(Presidente da Real Academia Galega)

O Decreto 79/2010 e labor institucional do Consello da Cultura Galega

Rosario Álvarez Blanco
(Presidenta do Consello da Cultura Galega)

Lingua e cidadanía

Marcos Maceira Eiras
(Presidente da Mesa pola Normalización Lingüística)

A lingua no ensino: análise política dunha década de Decreto para o Plurilingüismo

Goretti Sanmartín Rei, Carmen González Novoa e Luis Manuel Álvarez Martínez
(BNG; En Marea; PSdeG)

Dez anos do Decreto do Plurilingüismo: posicións sindicais

Suso Bermello e Luz López Pérez
(CIG-Ensino; CCOO Galicia)

A educación plurilingüe en Galicia: balance e propostas

Bieito Silva Valdivia
(Universidade de Santiago de Compostela)

O Tratamento Integrado de Linguas como instrumento para a normalización da lingua galega

Sofía Rama Lorenzo
(IES Félix Muriel)

Edición educativa e normalización

Manuel Bragado Rodríguez
*(Director de Edicións Xerais de Galicia dende 1994 a 2018)
(Actualmente mestre orientador - CEIP de Laredo e CEIP Cedeira)*

Para sabermos algo máis...
Ma Dolores Candedo Gunturiz
(Facultade de Ciencias da Educación da UDC)
(Coordinadora do monográfico)

Entrevista

Entrevista a Valentín García Gómez, Secretario Xeral de Política Lingüística
María Dolores Candedo Gunturiz
(Coordinadora do monográfico)

A lingua

Dez anos do Decreto do Plurilingüismo. A lingua galega nos centros educativos
Pilar Ponte Patiño e Mercedes Queixas Zas
(IES da Pobra do Caramiñal; IES A Sardiñeira)

Experiencias

EDL do Cole de Cea
CPI Virxe da Saleta

Projeto Educativo Semente
Santiago Quiroga Garcia, Maria Vilaverde Lamas e Marcos Abalde Covelo
(CPI Antonio Orza Couto – Boqueixón; EOI de Lugo; IES Concepción Arenal – Ferrol)

A normalización da lingua no CEIP Manuel Masdías
Pilar Seoane Martínez e Óscar González Montañés
(CEIP Manuel Masdías)

Educación social e escola

Escola e comunidade: na procura de sinerxías normalizadoras
Nel Vidal Barral
(Profesor de ensino secundario e técnico de normalización lingüística)

SEXO CON-SENTIDO Obradoiros de coeducación afectivo sexual nas aulas
Noelia Darriba García e Raquel Veiga Teijeiro
(Educadoras sociais de AtalaiA Social)

Educación no rural

Vida comunitaria, entornos rurais e socialización LGBT: Cales seguen a ser os retos pendentes?
Ángel Amaro Quintas
(Sociólogo)

Educación no rural

Reflexións dun mestre xubilado sobre o rural, sobre a educación, sobre o futuro...
Xosé Antón Núñez Álvarez
(Mestre xubilado e escritor)

Novas tecnoloxías

Youtubeir@s enche a rede de vídeos en galego
Mónica Fernández Valencia
(Técnica do SNL do Concello de Ourense)

Investigación	A empregabilidade dos graduados en Pedagogía. Un reto para a USC Jesús García Álvarez e Miguel A. Santos Rego <i>(Facultade de Ciencias da Educación - USC)</i>
Pais e nais	A normalización lingüística na escola vista polas organizacións de nais e pais Fernando Lacaci e Roxelio Carballo <i>(Confederación ANPAS Galegas; CONFAPA - Galicia)</i>
Panoraula	Panoraula Xosé Ramos Rodríguez e Antón Costa Rico <i>(Nova Escola Galega)</i>
Panoraula dixital	Panoraula dixital Silvia López-Gómez e Denébola Álvarez-Seoane <i>(Grupo de Investigación Stellae - USC)</i>
Outras lecturas	Un anaco da historia da banda deseñada entre nós Emilio Xosé Ínsua <i>(Consello de Redacción da RGE)</i>
Pensar o ensino	Para non viaxar de pé outros dez anos Valentina Formoso Gosende <i>(IES do Milladoiro)</i>

Resumos

Resúmenes

Abstracts

Víctor F. Freixanes

Normalización lingüística, idioma, escola

Normalización lingüística, idioma, escuela

Linguistic standardization, language, school

A cuestión de fondo é a capacidade legal que un país ten para defender o seu idioma e recuperalo historicamente. A presenza, a práctica e as estratexias de avance da lingua galega nas escolas retrocederon nestes dez últimos anos. Isto implica, inevitablemente, unha Nova Política Lingüística, unha nova lectura da Lei de Normalización Lingüística consonte os novos tempos, capaz de propoñer un gran pacto arredor do idioma.

The main issue is the legal capacity a country has to defend its language and to recover it historically. The presence, practice and strategies for taking the Galician language forward in schools have receded in the last ten years. This inevitably involves a new Linguistic Policy and a new reading of the Law on Linguistic Standardization – indeed one which is in line with modern times and also capable of proposing a firm agreement regarding the language itself.

Rosario Álvarez Blanco

Bilingüismo, galego, ensino.

Bilingüismo, gallego, educación

Bilingualism, Galician language, education

A análise do estado da lingua, sobre todo sociolingüístico, constitúe unhas das tarefas do Consello da Cultura Galega. Avógase por un bilingüismo activo que supoña o necesario reforzo para o galego e por un clima favorable a esta lingua nas aulas como chave para a contención na perda de falantes. Un dos factores da desgaleguización atópase nas primeiras etapas, polo que se recomenda unha oferta de educación infantil en galego. A evidencia empírica fai que o CCG demande un ensino no que a protección do galego sexa unha prioridade; ao tempo, reclama un consenso que poña a lingua a resguardo dos vaivéns políticos.

The analysis of the present state of the Galician language together with that of the sociolinguistic situation, constitutes one of the most important/noteworthy tasks of the Consello da Cultura Galega. The promotion of active bilin-

gualism is advocated in addition to Galician-friendly classroom environments— a key element for curbing the loss of speakers. One of the factors which leads to a decrease in the usage of the language seems to be found in the early-learning stages and for which reason the option of pre-school education through the medium of the Galician language is recommended. The empirical evidence has also led to the Consello positioning itself in clear defence of an education system for which the protection of the Galician language is a priority.

Marcos Maceira Eiras

Lingua minorizada, Avaliación, Progresividade

Lengua minorizada, Evaluación, Progresividad

Minority language, Evaluation, Progressive use

O artigo denuncia a desigualdade do galego, das persoas que o usan e das que quixerían instalarse plenamente nel. Canto ao ensino, sinala as eivas para atenderen os mandatos legais de promoción, progresividade do uso e coñecemento en igualdade co castelán. Reclama unha avaliación institucional rigorosa e o cumprimento dos mandatos do Consello de Europa para asegurar que a oferta dunha educación trilingüe non afecta negativamente á protección e promoción da lingua minorizada.

The article denounces the inequality of the Galician language, of the people who use it and of those who would like to settle in it fully. As regards education, it points out the problems in meeting the legal mandates of promotion, progressive use and knowledge on an equal footing with Spanish. It calls for rigorous institutional evaluation and compliance with Council of Europe mandates to ensure that the provision of trilingual education does not adversely affect the protection and promotion of the minority language.

Goretti Sanmartín Rei (BNG), Carmen González Novoa (En Marea) e Luís Manuel Álvarez Martínez (PSdeG-PSOE)

Regresión, Consenso, Normalización

Regresión, Consenso, Normalización

Regression, Consensus, Normalisation

A análise política do que significou esta última década de aplicación do Decreto para o Plurilingüismo no ensino resulta obrigada, tendo en conta a prolongada controversia que envolve a acción política en materia de lingua no noso país e a expectativa que se abría diante dunha nova convocatoria electoral. Preséntanse as opinións e propostas do BNG, PSdG-PSOE e En Marea, que recollen un certo balance e algunhas ideas para o futuro.

The political analysis of what meant this last decade of application of the Decree for the Plurilinguism in the education results forced, taking into account the prolonged controversy that wraps the political action in matter of tongue in our country and the expectation that opened in front of a new electoral announcement. They present the opinions and proposals of the BNG, PSdeG-PSOE and of En Marea, that collect a true balance and some ideas of future.

Suso Bermello (CIG) e Luz López Pérez (CCOO)

Normalización, Galeguización, Lingua vehicular

Normalización, Galleguización, Lengua vehicular

Normalization, Galicianisation, Vehicular language

As organizacións sindicais tiveron un papel fundamental en todo o proceso que acompañou o deseño, aprobación e posterior aplicación do Decreto do Plurilingüismo, achegando argumentos de diverso alcance, propostas alternativas e promovendo a mobilización cidadá. Este é o balance e a análise prospectiva realizadas pola CIG-Ensino e a Federación de Ensino de CC.OO. de Galicia.

Trade unions played a fundamental role in the whole process that accompanied the design, approval and subsequent application of the Plurilingualism Decree, contributing arguments of varying scope, alternative proposals and promoting citizen mobilisation. This is the assessment and prospective analysis carried out by the CIG-Ensino and the Federación de Enseñanza de CC.OO. de Galicia.

Bieito Silva Valdivia

Planificación lingüística, educación plurilingüe, Galicia

Planificación lingüística, educación plurilingüe, Galicia

Language planning; multilingual education; Galicia

Unha reflexión acerca do que deron de si os 10 anos de vixencia do *Decreto 79/2010 para o Plurilingüismo* e unha mirada propositiva sobre o traballo escolar coas linguas en Galicia, identificando as dimensións nucleares nunha educación lingüística asentada no respecto e na valoración da diversidade.

A reflection on the result of the application of the Decree 79/2010 for o Plurilingualism during 10 years of validity and a proposal view on the work with languages in Galicia, identifying the nuclear dimensions in a linguistic education based on the respect and value of diversity.

Sofia Rama Lorenzo

Tratamento Integrado de Linguas (TIL), Normalización lingüística, Plurilingüismo inclusivo

Tratamiento Integrado de Lenguas (TIL), Normalización lingüística, Plurilingüismo inclusivo

Integrated Treatment of Languages, Linguistic Normalization, Inclusive Plurilingualism

O reto da escola do s. XXI é lograr que o fenómeno do contacto entre linguas sexa un instrumento para a aproximación, o respecto e a aceptación do outro, do diferente. Neste sentido, o TIL é a metodoloxía proposta para o ensino, aprendizaxe e avaliación das linguas ao servizo do desenvolvemento do PLC. O seu obxectivo é normalizar a lingua galega, erradicando os prexuízos lingüísticos e fomentando o plurilingüismo inclusivo.

The challenge of the school of the XXI century is making the phenomenon of the contact between languages an instrument for the approach, respect and acceptance of other people. In this sense, the TIL is the proposed methodology for language teaching, learning and assessment in the service of PLC development. Its aim is to normalize the Galician language, eradicating linguistic prejudices and promoting inclusive plurilingualism.

Manuel Bragado Rodríguez

Edición educativa, galeguización do ensino, hibridación

Edición educativa, galleguización de la enseñanza, hibridación

Educational publishing, Galicianisation of teaching, hybridisation

Un percorrido pola lexislación educativa e a edición de materiais en galego dende os tempos da transición ata a actualidade para valorar o seu peso na galeguización do ensino. A elaboración de libros de texto e outros materiais didácticos por parte do profesorado, o esforzo editorial ante as cambiantes normativas lexislativas e lingüísticas debe enfrontarse no momento actual ao reto da hibridación.

A journey through educational legislation and the publication of materials in Galician from the times of transition to the present day to assess their weight in the Galicianisation of teaching. The elaboration of textbooks and other didactic materials by the teaching staff, the publishing effort in the face of the changing legislative and linguistic regulations has to face the challenge of hybridization at the present time.